

บทคัดย่อ

โครงการการเพิ่มศักยภาพการผลิตลำไยเพื่อการส่งออกและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวเพื่อลดความสูญเสียของกลุ่มเกษตรกร บ้านต้าโน อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา แยกการดำเนินงานออกเป็น 2 กิจกรรมหลัก ได้แก่ การเพิ่มศักยภาพการผลิตลำไยเพื่อการส่งออก และการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตลำไยเพื่อลดความสูญเสีย ซึ่งมีเกษตรกรในกลุ่มทั้งหมด 40 คน จากผลการดำเนินงานพบว่า เกษตรกรมีการรับเทคโนโลยีการตัดแต่งกิ่งลำไยทั้งหมด (100%) และรับเทคโนโลยีการตัดแต่งข้อผลจำนวน 10 ราย (ร้อยละ 21.74) ซึ่งทำให้ผลผลิตลำไยคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาดเกรด AA+A สัดส่วนมากกว่าร้อยละ 70 ของผลผลิตทั้งหมดที่ผลิตได้

จากเดิมการผลิตลำไยในกลุ่มเป็นการผลิตลำไยในฤดูทั้งหมด (ร้อยละ 100) แต่หลังจากการดำเนินงานของโครงการแล้วเสร็จสามารถสร้างทางเลือกในการผลิตลำไยให้กับกลุ่มเกษตรกรได้ โดยในปี 2561 เกษตรกรมีการแบ่งสวนผลิตลำไยเป็น 2 รุ่น (ผลิตทั้งในและนอกฤดู) จำนวน 9 ราย (ร้อยละ 22.5) และมีเกษตรกร 1 ราย (ร้อยละ 2.5) ที่เปลี่ยนมาผลิตลำไยนอกฤดูเพียงอย่างเดียว ทำให้สัดส่วนการผลิตลำไยในฤดูเพียงอย่างเดียวลดเหลือ 30 ราย (ร้อยละ 75) แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรเริ่มมีทางเลือกในการผลิตลำไยมากขึ้น จากการติดตามเก็บข้อมูลปริมาณและคุณภาพของผลผลิตสองปีต่อเนื่องพบว่ามีเกษตรกร 15 ราย (ร้อยละ 32.61) มีปริมาณและคุณภาพผลผลิตดีขึ้น ส่งผลให้รายได้เพิ่มขึ้นจากไร่ละ 13,858 บาท เป็นไร่ละ 16,913 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 19.72 ส่วนการจำหน่ายผลผลิตให้กับผู้ประกอบการ จากแต่เดิมไม่มีผู้ประกอบการส่งออกเข้าไปซื้อผลผลิตในพื้นที่เลย เกษตรกรทั้งหมดขายลำไยในลักษณะการสุดุ้งเพื่อนำไปอบแห้ง แต่หลังจากการดำเนินงานของโครงการ ได้มีการจำหน่ายผลผลิตให้กับผู้ส่งออก (บริษัท หยวนเชิงเฟรช จำกัด) โดยการจำหน่ายในรูปแบบตะกร้าขาว หรือมัดช่อเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 29.29 ของผลผลิตทั้งหมด

การเพิ่มขึ้นของรายได้ส่งผลให้เกษตรกรมีความมั่นใจในอาชีพชาวสวนลำไยมากขึ้น ทำให้ก่อนสิ้นสุดโครงการพบว่าเกษตรกรปลูกลำไยใหม่จำนวน 9 ราย ซึ่งเป็นเกษตรกรที่ได้ปรับเปลี่ยนจากการปลูกพืชไร่มาเป็นการปลูกลำไย นอกจากนี้รายได้ที่เพิ่มขึ้นยังส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ชุมชนมีความเข้มแข็ง เป็นที่รู้จักของสังคมภายนอกและปัจจุบันกลายเป็นแหล่งเรียนรู้งานด้านการผลิตลำไยคุณภาพของจังหวัดยะลาด้วย

ส่วนผลการทดสอบแบบจำลองและการประเมินผลแบบจำลองความสูญเสียหลังการเก็บเกี่ยวลำไย ที่ดำเนินการเก็บตัวอย่างและทดสอบกับกลุ่มเกษตรกรรวม 15 รายพบว่า สามารถช่วยลดความเสียหายของผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยวได้เฉลี่ยประมาณร้อยละ 38.50 ทำให้กลุ่มเกษตรกรมีต้นทุนการผลิตรวมเฉลี่ยลดลงร้อยละ 48.58 มีผลตอบแทนหรือกำไรเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 38.50 เมื่อเทียบกับก่อนเข้าโครงการ

Abstract

The project located at Meatum, Meaung district, Payao province was divided into 2 sub-projects: 1) Increase the ability of longan production for Export and 2) Postharvest management to control loss after harvest. There are total of 40 farmers in the group. At the end of the project the result showed that all farmers adopted the pruning technology (100%), whereas the thinning fruit technology was accepted by 10 farmers (21.74%). The longan quality was suitable for export classified as AA+A more than 70% of total production.

Before starting the project, all farmers produce in-season longan (100%), but after the project completed, it can help the farmer get more choice for production. As in year 2018, 9 farmers (22.5%) separated the planting area to produce both in and off season longan and one farmer (2.5%) changed from in season to be off season. This change in production period reduced the number of farmer who produced solely in season longan from 40 to be 30 persons (75%). The finding dramatically showed that the farmer has more choice to produce longan after joining the project. After 2 years of study, there were 15 farmers (32.61%) increased both yield and quality of longan, hence increase their income from 13,858 baht to be 16,913 baht (19.72%). For marketing, before the project started, all farmer sale longan as de-bunching fruit for dry longan to the local market, but after the project complete, there were 29.29% could sale longan as fresh longan in the white basket or bunching fruit to exporter.

The income that was increased after joining the project enhanced farmer to be more confidence in their career as longan farmer after finding that there were new 9 longan growers who change from agronomical crop to be longan. The increased income would help better life and community. Now, this group of longan turns to be one site for demonstration of good practice for longan production in Payao province.

The testing of the model for reduction of postharvest loss by sampling from 15 longan growers found that the growers could reduce postharvest loss by 38.50% which implied to reduce cost for production by 48.58% and increase the profit by 38.50%.